

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319206718
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8319206718.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpeného Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 36 866 598, proti žalovaným: 1/ D. C., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt C. XXXX/XX, L., 2/ T. C., nar. XX.X.XXXX, trvalý pobyt C. XXXX/XX, L., o zaplatenie 85.213,49 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 9Csp/108/2019 - 238 zo dňa 11.03.2020, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. Žalobu zamietol, II. Žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1 - 3, 5 a 9, § 54 ods. 1 a 2, § 54a, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 103, § 122, § 565, § 879v Občianskeho zákonníka, a podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že aj napriek tomu, že v danej právnej veci bola uzatvorená úverová zmluva dňa 13.09.2010 o splátkovom úvere, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Aj napriek tomu, že v danej právnej veci bola uzatvorená úverová zmluva, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia. Súd sa v prvom rade vysporiadal s otázkou, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré žalobca žiada priznať je alebo nie je premlčané. Z dôvodovej správy k novele Občianskeho zákonníka k ust. § 54a vyplýva, že jej účelom je, aby sa subjektívne majetkové práva zo spotrebiteľskej zmluvy po uplynutí premlčacej doby dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov, pretože niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovanie plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený

prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v citovanom § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinností dlžníka. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka zase stanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. V danom prípade teda prichádza do úvahy možnosť, že si zmluvné strany možnosť žiadať celý dlh naraz dohodli. Takáto dohoda medzi žalobcom a žalovanými vyplýva z pripojených obchodných podmienok, bod 8.4.a). Právo veriteľa na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru nemusí byť upravené priamo v texte zmluvy, postačuje, ak je uvedené v obchodných podmienkach, na ktoré zmluva výslovne odkazuje, a súčasne je zmluva podpísaná a obchodné podmienky musia byť spotrebiteľovi pri podpise zmluvy známe alebo k zmluve priložené.

4. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dopĺňa ďalšie zákonné podmienky umožňujúce právo veriteľa žiadať od dlžníka - spotrebiteľa zaplatenie celej pohľadávky. Právo na jednorazové splatenie pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Keďže ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka má predstavovať výhodnejší právny režim pre spotrebiteľa oproti všeobecnej norme § 565 Občianskeho zákonníka, je potrebné ustáliť, že právo podľa § 53 ods. 9 môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako 3 mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená aj tým, aby veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatenia celej pohľadávky, nemusí bez ďalšieho začať plynúť až po tom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace.

5. Občiansky zákonník rozlišuje začiatok plynutia premlčacej doby v prípade plnenia v splátkach, kedy začína premlčacia doba plynúť odo dňa ich splatnosti a tiež v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, kedy začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Keďže § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní 3 mesiace, tou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. Aplikácia § 101 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k druhej vete § 103 Občianskeho zákonníka namieste, len pokiaľ sa jedná o dĺžku premlčacej doby (3 roky), nakoľko ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka inú úpravu ohľadne dĺžky premlčacej doby neustanovuje.

6. Poslednou výzvou na úhradu - urgenciou zo dňa 17.3.2016 od spoločnosti Dupos dražobná, spol. s r.o. boli žalovaní naposledy vyzvaní k úhrade záväzku v celkovej sume 7.504,52 Eur a to najneskôr do 15 dní odo dňa doručenia tejto výzvy. V prípade, že dlžnú čiastku neuhradia vo vyššie stanovenej lehote, žalobca môže pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a následne k začatiu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov, ktorý povedie k vydraženiu založenej nehnuteľnosti.

7. Žalobca oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 25.7.2016 žalovaným oznámil, že nastal prípad porušenia v zmysle bodu 8.1. písm. a) produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s. s účinnosťou od 1.1.2015. Banka vyhlásila ku dňu 25.7.2016 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Boli vyzvaní na úhradu pohľadávky zo zmluvy vo výške 102.479,31 Eur do 15 dní.

8. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že premlčacia doba začala plynúť od splatnosti splátky splatnej dňa 27.03.2016 (splátky boli splatné k 27.dňu v mesiaci) a uplynula v zmysle pravidiel počítania času ustanovených v § 122 Občianskeho zákonníka dňa 27.03.2019 a s poukazom na ust. § 54a Občianskeho

zákonníka súd prvej inštancie preto žalobu ako nedôvodnú zamietol, keďže táto bola podaná po uplynutí premlčacej doby 24.07.2019.

9. Ku dňu 25.07.2016 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Keďže splátky úveru boli splatné k 27.dňu v mesiaci, predchádzajúce rozhodné splátky úveru boli splatné dňa 27.03.2016, 27.04.2016, 27.05.2016 a 27.06.2016. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka mohol žalobca uplatniť právo podľa § 565 (žiadať o zaplatenie celej pohľadávky) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Keďže žalobca úver zosplatnil dňa 25.07.2016, omeškanou splátkou, pre ktorú mohol úver zosplatniť bola splátka úveru splatná dňa 27.03.2016, od splatnosti ktorej ešte plynula lehota troch mesiacov na uplatnenie práva na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru do 27.06.2016 a do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky splatnej dňa 27.07.2016. Žalobca svoje právo aj využil dňa 25.07.2016.

10. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že žalobca postupoval podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, čo je zrejmé z výzvy zo dňa 17.03.2016, a zosplatnenia až dňa 25.07.2016, teda uplynutia lehoty troch mesiacov v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka od výzvy až do zosplatnenia a obrana žalobcu v podaní zo dňa 03.03.2020, že nepostupoval podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale podľa obchodných podmienok, sa súdu javí ako účelová vzhľadom na uplynutie premlčacej doby.

11. K tvrdeniu žalobcu, že z jeho strany nedošlo k uplatneniu práva v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ako to predpokladá ust., § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale išlo o postup zmluvne dohodnutý s poukazom na obchodné podmienky sa súd prvej inštancie vypořiadal tak, že podľa ust. § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Žalobca ako veriteľ bol povinný postupovať podľa právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, a teda aj podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ si žalobca v obchodných podmienkach upravil iné podmienky na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru, v neprospech spotrebiteľa, tieto sú z tejto časti neplatné.

12. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie tak, že v danom prípade boli úspešní žalovaní, avšak žiadne trovy konania im nevznikli. Preto im súd prvej inštancie náhradu trov konania nepriznal.

13. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Právne odôvodnil svoje odvolanie ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Podľa názoru žalobcu nepostupoval súd prvej inštancie správne, keď posúdil žalobcom uplatnený nárok za premlčaný. Začiatok premlčacej doby nároku žalobcu uplatneného v konaní nie je možné stanoviť na dátum 27.03.2016, ako to urobil súd prvej inštancie. Pri prednostnej aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka na žalobcom uplatnený nárok podľa názoru žalobcu premlčacia doba začala plynúť odo dňa 17.08.2016. Za aplikácie ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Absolútna aplikácia § 565 Občianskeho zákonníka je totiž de lege vylúčená na základe osobitného ust. § 153 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu nemohol byť aplikovaný ani § 103 Občianskeho zákonníka. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nepredstavovalo reakciu žalobcu na nezaplatenie konkrétnej splátky. Bolo dôsledkom dlhodobého neplnenia si povinností zo strany žalovaných, ktorí po dlhšiu dobu nesplácali úver riadne a včas, t.j. neplnili si svoje záväzky zo zmluvy o splátkovom úvere. Nereagovali ani na opakované výzvy žalobcu na doplnenie dlžných splátok, a teda si riadne neplnili svoje povinnosti v zmysle uzatvorenej zmluvy. Keďže žalovaní na tieto výzvy nereagovali, pristúpil žalobca v súlade so zmluvou o splátkovom úvere, všeobecnými obchodnými podmienkami a úverovými podmienkami k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, čím sa stal splatným celý dlh žalovaných. Vzhľadom k uvedenému je zrejmé, že zo strany žalobcu nedošlo k uplatneniu práva v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ako to predpokladá ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale jednalo sa o postup zmluvne dojednaný. Napriek tomu právny predchodca žalobcu postupoval v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, čo do potreby výzvy, ktorá predchádzala samotnému zosplatneniu úveru a dĺžke omeškania s platením záväzkov dlžníka. Uvedené vyplýva aj z predložených listinných dôkazov, a to výzvy na úhradu omeškaných splátok zo dňa 17.03.2016. Ku dňu 28.03.2016 neboli splnené ani zmluvné podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky v zmysle všeobecných obchodných podmienok a úverových podmienok. Taktiež neboli splnené ani zákonné podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ako ustanovenie kogentné. Nakoľko je v danom ustanovení uvedené doslova „môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky“ je zrejmé, že toto zákonné ustanovenie

má jednoznačne dispozitívny charakter. Splatnosť celej pohľadávky totiž nastala, keď žalobca o jej zaplatenie požiadal, a nie keď tak urobiť mohol. Z oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 25.07.2016, ktoré žalobca založil do súdneho spisu je zrejmé, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 25.07.2016, pričom vyzval žalovaných, aby v lehote 15 dní od prevzatia predmetnej listiny uhradili celú splatnú sumu pohľadávky, ktorá ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavovala sumu 102.479,31 Eur. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti prevzal za oboch žalovaných žalovaný v 1/ rade dňa 01.08.2016. Odo dňa doručenia zásielky žalovaným začala plynúť 15 dňová lehota na dobrovoľné zaplatenie pohľadávky. Márnym uplynutím 15 dňovej lehoty na úhradu splatnej pohľadávky žalobcu, t.j. dňom 16.08.2016 si žalobca mohol uplatniť svoju pohľadávku v súdnom konaní, ako to predpokladá § 101 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k uvedenému je nevyhnutné subsumovať pod dátum 17.08.2016 aj začiatok plynutia premlčacej doby zosplatnenej pohľadávky. Premlčacia doba plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním žaloby na súde, teda keď je actio nata. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka predpokladá práve možnosť aj takej dohody zmluvných strán, podľa ktorej ak dlžník nesplní niektorú zo splátok, stane sa zročným celý dlh. V tomto prípade premlčacia doba začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Nie je možné, aby premlčacia doba začala plynúť skôr, ako nastala splatnosť zostatku pohľadávky. Premlčacia doba plynie spravidla odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, pričom týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním žaloby na súde. Žalobca ďalej poukázal na znenie ust. § 101 Občianskeho zákonníka, i na komentár k Občianskemu zákonníku vo vzťahu k § 563 Občianskeho zákonníka. Keďže predčasná splatnosť úveru bola vyhlásená ku dňu 25.07.2016 a lehota na dobrovoľné plnenie pohľadávky žalovaným uplynula dňom 16.08.2016, pred týmto dátumom si žalobca logicky nemohol uplatňovať celú zosplatnenú pohľadávku na súde, a teda ani nemohla začať plynúť trojročná premlčacia doba v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Následne poukázal žalobca na znenie ust. § 122 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktoré citoval. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 11Co/1017/2015 zo dňa 15.02.2015 v obdobnej veci, z ktorého tiež citoval. Žalobca poukázal aj na to, že súdom prvej inštancie určený začiatok plynutia premlčacej doby odo dňa 27.03.2016 je priamo v rozpore s ust. § 103 vety prvej Občianskeho zákonníka, podľa ktorej, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky zo dňa 25.06.2016, ešte po dni 27.03.2016, ktorý súd prvej inštancie stanovil ako začiatok plynutia premlčacej doby sa stali splatnými 3 splátky pohľadávky. A to splátka splatná ku dňu 27.04.2016, splátka splatná ku dňu 27.05.2016, a splátka splatná ku dňu 27.06.2016. Pri splátke splatnej dňa 27.04.2016 začala plynúť premlčacia doba od 28.04.2016, pri splátke splatnej dňa 27.05.2016 začala plynúť premlčacia doba od 28.05.2016, a pri splátke splatnej dňa 27.06.2016 začala plynúť premlčacia doba od 28.06.2016. Žiadne zákonné ustanovenie neumožňuje súdu, aby mal možnosť zrušiť splatnosť splátok, keď ich splatnosť nastala priamo zo zákona. Už z uvedeného je zrejmé, že na uzavretý zmluvný vzťah nie je možné aplikovať ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Preto žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 388 CSP zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel, a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%, alebo eventuálne rozsudok v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vrátil v zmysle ust. § 391 ods. 1 CSP vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si žalobcovia uplatnili nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní. S odvolaním nesúhlasili. Namietali, že zmluva o splátkovom úvere neobsahovala potrebné náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z. § 9 ods. 2 písm. d/, e/, g/ - i/, l/ a p/. Podľa názoru žalovaných je zmluva bezúročná, a preto si žalobca nemôže nárokovať vydanie platobného rozkazu na žalobcom uvedenú sumu. Na základe podrobného preštudovania výpisu z roku 2014 zistili, že už v roku 2014, a to ku dňu 28.07.2014 mohol žalobca postupovať podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka. Poukázali na 3 splátky, 1. splatnú dňa 27.05.2014, 2. splatnú dňa 27.06.2014 a 3. splatnú dňa 27.07.2014. To znamená, že už 28.07.2014 mohol žalobca uplatniť právo podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Keďže si žalobca mohol uplatniť právo už 28.07.2014, od toho dátumu začala plynúť premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka a § 103 Občianskeho zákonníka v trvaní 3 rokov do 28.07.2017. Žalovaní nesúhlasili s vyjadrením žalobcu ohľadom neplatnosti začiatku premlčacej doby, a to 27.03.2016. Uvedené nesúhlasné stanovisko sa zakladá na tom, že pred dňom 27.03.2016 boli nezaplatené 2 splátky úveru, a to 1. splátka splatná dňa 27.01.2016, 2. splátka splatná dňa 27.02.2016 a 3. splátka splatná dňa 27.03.2016. Splátka splatná dňa 27.03.2016 je v poradí tretia nezaplatená splátka. To čo píše žalobca v odvolaní sa nezakladá na pravde. Žalobcom uvedená splátka zo dňa 27.05.2016 bola zaplatená dňa

25.05.2016. Dátum 27.03.2016 je správny. Žalovaný teda trvali na tom, že žalobca mohol podať žalobu na súd už 28.07/2014. To, že žalobca svoje právo na vyhlásenie mimoriadnej splátky nevyužil podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom mu to dané skutočnosti umožňovali, nič nemení na situácii o začatí plynutia premlčacej doby. Podľa názoru žalovaných je teda žalobcom uplatnená pohľadávka premlčaná. Súd prvej inštancie rozhodol vzhľadom k správnym skutkovým zisteniam správne. Spor aj správne právne posúdil a rozhodol podľa zákona. Podľa obsahu teda žalovaní navrhujú rozsudok potvrdiť. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnili.

15. K vyjadreniu žalovaných k odvolaniu zaslal súdu prvej inštancie stanovisko žalobca. K námietke bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru a aplikácií zákona č. 129/2010 Z.z. zo strany žalovaných žalobca uviedol, že na zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovanými nie je možné aplikovať zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Nemožno tento právny predpis použiť ani pre potreby posúdenia obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a tiež nemožno použiť ustanovenia uvedeného zákona pre posúdenie úveru ako bezúročného a bez poplatkov. Aplikácia tohto zákona je de lege vylúčená. Účelom poskytnutého úveru bolo nadobudnutie, úprava, údržba nehnuteľnosti - kúpa domu. Predmetný úver bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnostiam a splatnosť úveru bola zmluvnými stranami dojednaná na 216 mesiacov, teda 18 rokov. V tejto súvislosti poukázal žalobca na ust. § 1 ods. 3 písm. b/, c/, d/ a f/ uvedeného zákona, ktoré citoval.

16. K otázke začiatku plynutia premlčacej doby, žalobca uviedol, že zaujal podrobné stanovisko v podanom odvolaní zo dňa 27.04.2020, na ktorom zotráva. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je výlučným právom veriteľa a nie jeho zákonnou povinnosťou. K uvedenému dátumu žalobca dôvodne a dobromyseľne predpokladal, že zo strany žalovaných ešte môže dôjsť k doplateniu omeškaného dlhu. Z predložených výpisov z úverového účtu žalovaných vyplýva, že tento predpoklad žalobcu bol správny, nakoľko v mesiacoch november 2014 - marec 2015 k doplateniu omeškaných splátok zo strany žalovaných naozaj došlo. Žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/261/2016 zo dňa 30.11.2017. Mal za to, že tento súd k uvedenej právnej problematike zaujal komplexné a podrobné právne stanovisko. Z uvedeného rozhodnutia aj citoval. Žalobca má za to, že ani časť ním uplatneného nároku nemôže byť posúdená ako premlčaná, nakoľko úhradami, ktoré žalovaní realizovali od mesiaca september 2016 do mesiaca február 2019 boli splatené všetky omeškané splátky dlhu, ktoré by eventuálne mohli byť posúdené ako premlčané. Je zrejmé, že vyjadrenie žalovaných je právne a skutkovo nepodložené, pričom žiadne skutočnosti, ktoré žalovaní vo svojom podaní uviedli nie sú relevantné na spochybnenie nárokov uplatneného nároku žalobcom. Preto zotrval na svojom odvolacom návrhu rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, prípadne zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. K stanovisku žalobcu k vyjadreniu žalovaných sa znova vyjadrili žalovaní. Nesúhlasili s tým, že na zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovanými nemožno aplikovať zákon č. 129/2010 Z.z. Zmluva bola uzavretá dňa 13.09.2010, t.z. že vtom čase ešte nebol žalobcom uvedený zákon o spotrebiteľských úveroch účinný. Žalobcom uvedený zákon o spotrebiteľských úveroch bol účinný od 16.12.2011. V prípade, že sa žalobca odvoláva na neaplikovateľnosť zákona č. 129/2010 Z.z., tak potom treba, aby sa tento prípad posudzoval podľa zákona č. 90/2016 Z.z. K plynutiu premlčacej doby, k dátumu 28.07.2014 žalovaní poukázali na to, že v inštitúte premlčania sa premieta pravidlo vigilantibus iura scripta sunt, teda že zákony sú písané pre bdelych. Teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú alebo inak povedané, že právo patrí bdelym. To, že zo strany žalovaných k doplateniu došlo nie je dôkaz, že tvrdenie žalobcu sa zakladá na pravde. Žalovaní chceli a žiadali žalobcu o uzatvorenie mimosúdnej dohody pred okresným súdom. Aj sudkyňa okresného súdu viedla pojednávanie tak, že sa snažila pred začatím pojednávania o uzavretie dohody medzi žalobcom a žalovanými. Zo strany žalobcu nebola ochota uzavrieť dohodu, ktorá by bola pre obe strany prijateľná. Následne poukázali žalovaní znova na ust. § 101 Občianskeho zákonníka, že premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Žalovaní poukázali aj na znenie ust. § 103 Občianskeho zákonníka a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/115/2019. Konštatovali, že je zrejmé, že vyjadrenie žalobcu je skutkovo a právne nepodložené, pričom žiadne skutočnosti predložené žalobcom nie sú relevantné na spochybnenie rozsudku Okresného súdu Humenné. Preto navrhli rozsudok potvrdiť. Trovy odvolacieho konania si neuplatnili.

18. K vyjadreniu žalovaných zaslal znova stanovisko žalobca. K aplikácií zákona č. 129/2010 Z.z. uviedol, že na zmluvu nie je možné aplikovať zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Uvedená skutočnosť však neznamená, že v predmetnej veci nejde o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a zákona č. 250/2010 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Žalovaným uvádzaná prípadná aplikácia č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie je absolútne neprijateľná, nakoľko by došlo k narušeniu ústavného princípu zákazu retroaktivity v neprospech žalobcu. K začiatku plynutia premlčacej doby žalobca uviedol, že k tomu zaujal podrobné stanovisko v podanom odvolaní zo dňa 27.04.2020 a písomnom podaní zo dňa 29.07.2020 na ktorých v celom rozsahu zotrval. Ako už žalobca uviedol vo svojich predošlých podaniach je v rozpore s elementárnou logikou, aby splátky, ktorých splatnosť bola zmluvne dojednaná po dátume vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, boli premlčané skôr ako splátky, ktorých splatnosť bola zmluvne dojednaná pred dátumom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Okrem uvedeného je nevyhnutné zohľadniť skutočnosť, že splátky by sa v predmetnej veci s poukazom na úhrady žalovaných realizované až do mesiaca február 2019 mali považovať za nesplnené. Žalobca zotrval na svojom odvolaní, navrhol rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, alebo rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

19. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasledujúcich CSP, spolu s konaním ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 09.07.2021 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

20. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať, nemusí byť pritom daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp zn. II. ÚS/78/05).

21. Odvolací súd sa plne stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, preto v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP sa obmedzuje na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a len na doplnenie správnosti napadnutého rozhodnutia, ako aj k odvolacím dôvodom uvádza nasledovné.

22. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§ 103 OZ).

23. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že Zmluva č. 04643853/08, ktorú strany sporu uzavreli dňa 13.09.2010, pričom sa jedná o zmluvu o splátkovom úvere žalobca ako banka, a žalovaní ako dlžníci je spotrebiteľskou zmluvou. Podľa názoru odvolacieho súdu táto otázka ani nebola spornou. Výška úveru bola 115.000,- Eur, druh úveru - úver na bývanie, typ a výška úrokovej sadzby - fixná 3 roky, 5,79% p.a., deň uzatvorenia úverovej zmluvy, doba fixácie odo dňa uzatvorenia úverovej zmluvy do 13.9.2013, spôsob poskytnutia úveru - jednorazovo, spracovateľský poplatok 995,78 Eur uhradený pri uzatvorení úverovej zmluvy z prostriedkov úveru, poplatok za správu úveru - 2,99 Eur mesačne odo dňa uzatvorenia úverovej zmluvy, výška splátky a splatnosť od prvého čerpania do 30.9.2010 vo výške 336,40 Eur mesačne k poslednému dňu kalendárneho mesiaca (splátka vo výške úrokov a poplatkov), od 27.10.2010 vo výške 870,46 Eur mesačne k 27. dňu v kalendárnom mesiaci (splátka vo výške istiny, úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov, nákladov banky spojených s úverom), počet splátok 216 od 27.10.2010, konečná splatnosť úveru 27.9.2028, účel úveru - kúpa domu. Všetky údaje a náležitosti uvedené v základných podmienkach úverovej zmluvy sú platné ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, ich zmeny sa riadia úverovou zmluvou, úverovými podmienkami a VOP.

24. Súd prvej inštancie správne zistil, že poslednou výzvou na úhradu - urgenciou zo dňa 17.03.2016 od spoločnosti Dupos, dražobná spol., s.r.o., boli žalovaní naposledy vyzvaní k úhrade záväzku v celkovej sume 7.504,52 Eur, a to najneskôr do 15 dní odo dňa doručenia tejto výzvy. V prípade, že dlžnú čiastku neuhradia vo vyššie ustanovenej lehote, žalobca môže pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a následne k začatiu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov, ktorý povedie k vydraženiu založenej nehnuteľnosti. Žalobca skutočné oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa

25.07.2016 žalovaným oznámil, že nastal prípad porušenia v zmysle bodu 8.1 písm. a/ produkovaných obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s., s účinnosťou od 01.01.2015. Banka vyhlásila ku dňu 25.07.2016 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Žalovaní boli vyzvaní na úhradu pohľadávky zo zmluvy vo výške 102.479, 31 Eur do 15 dní.

25. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že premlčacia doba začala plynúť od splatnosti splátky splatnej dňa 27.03.2016, pretože splátky boli splatné k 27. dňu v mesiaci, a premlčacia doba uplynula dňa 27.03.2019. Správna bola i aplikácia ust. § 54a Občianskeho zákonníka. I podľa názoru odvolacieho súdu premlčacia doba uplynula pred podaním žaloby, ktorá bola podaná až dňa 24.07.2019. Súd prvej inštancie riadne vysvetlil prečo má za to, že žalobca postupoval podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, čo je zrejme z výzvy zo dňa 17.03.2016 a zosplatnenia až dňa 25.07.2016, teda uplynutia lehoty 3 mesiacov v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka od výzvy až do zosplatnenia. Zároveň vysvetlil prečo sa mu obrana žalobcu v podaní zo dňa 03.03.2010, že nepostupoval podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale podľa obchodných podmienok javí ako účelová vzhľadom na uplynutie premlčacej doby. Zároveň v bode 45 súd prvej inštancie riadne vysvetlil, že podľa ust. § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

26. Podľa ust. § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Žalobca ako veriteľ bol povinný postupovať podľa právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, a teda aj ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ si žalobca v obchodných podmienkach upravil iné podmienky na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru, v neprospech spotrebiteľa, tieto sú v tejto časti neplatné.

27. K odvolacej námietke žalobcu, že premlčacia doba na zaplatenie zosplatneného dlhu sa nemôže začať skôr, ako dôjde k zosplatneniu celého dlhu, odvolací súd uvádza, že v prípade, ak sa pre nesplatenie niektorej zo splátok stane zročným - splatným celý dlh, stanovuje Občiansky zákonník v § 103 druhá veta osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. V zmysle uvedeného tak, ako to aplikoval i súd prvej inštancie, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplatneniu. V danom prípade sa jednalo o splátku zo dňa 27.03.2016. Premlčacia doba na zaplatenie takéhoto zosplatneného dlhu sa začína skôr ako dôjde k zosplatneniu celého dlhu, teda začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky pre ktorú bol dlh zosplatnený.

28. Žalobca namietal i nesprávne právne posúdenie veci. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav a o nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie v predmetnom konaní nejde.

29. Žalobca ku dňu 25.07.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Je len na vôli veriteľa, teda žalobcu, či využije zákonom mu dané právo pristúpiť k zosplatneniu úveru, keď sú na to splnené podmienky. Pri výklade zákonov v spotrebiteľských sporoch má odvolací súd za to, že je nutné aplikovať výklad v prospech spotrebiteľa, a tiež nech je možné dohodnúť so spotrebiteľom podmienky priečiace sa zákonu. Uvedené súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia riadne vysvetlil. Pokiaľ žalobca využil svoje právo, teda nie povinnosť ako to správne sám uvádza vo svojich vyjadreniach a i v odvolaní, na predčasné zosplatnenie úveru mohol tak urobiť iba s následkom, ktorý upravuje zákon. Sám určil zosplatnenie úveru ku dňu 25.07.2016. Preto v zmysle ust. § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka premlčacia doba musela začať plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, ktorá v danom prípade nemohla byť neskôr ako splátka splatná ku dňu 27.03.2016. Tak ako to správne zistil i súd prvej inštancie. Na tom nič nemôže zmeniť ani tvrdenie žalobcu, že žalovaní boli v omeškaní so zaplatením už predchádzajúcich splátok, tak ako to správne vyhodnotil súd prvej inštancie.

30. Odvolací súd považuje za potrebné k veci dodať, že Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne

realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II.ÚS/44/03, III.ÚS/209/04, I.ÚS/117/05, III.ÚS/191/2013). Rozsah povinností odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/163/2015 zo dňa 17.04.2016). Odvolací súd tak dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanovisko žalobcu a žalovaných k prejednávanej veci, zhodnotil vykonané dokazovanie a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Z hľadiska logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vytknúť nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/252/04) a rovnako neznamená ani to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkou a právnymi názormi (viď rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I.ÚS/50/04).

31. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správne postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, a to aj čo sa týka správneho výroku o trovách konania.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol žalobca neúspešný, preto mu nepatrí náhrada trov odvolacieho konania. Žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní, ale trovy odvolacieho konania si neuplatnili, ani žiadne preukázateľné trovy konania im z obsahu spisu nevyplývajú. Preto odvolací súd vyslovil, že stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva, aplikujúc zásadu hospodárnosti v civilnom sporovom konaní.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.